

PACHETUL EDUCAȚIONAL PENTRU SIGURANȚA RUTIERĂ

12-14

Pachetul educațional pentru siguranța rutieră

Vă invităm să faceți cunoștință cu Pachetul educațional pentru siguranța rutieră elaborat de Alianța Estică pentru Transport Sigur și Durabil din Marea Britanie (EASST). Acest pachet este conceput ca suport didactic pentru predarea siguranței rutiere în cadrul diferitor activități educaționale formale și neformale.

Folosind activități educative simple și distractive, pedagogii și părinții pot să ajute copiii și tinerii să-și asigure siguranța rutieră atunci când se află în stradă.

Pachetul dat vă oferă resurse pentru a ajuta copiii și tinerii să însușească, într-un mod corespunzător vârstei, metodele de bază de prevenire a accidentelor rutiere.

Principiile cheie care stau la baza tuturor activităților din acest pachet sunt:

- **Conștientizarea** traficului rutier și a pericolelor acestuia.
- **Comportamentul corespunzător** în apropierea străzilor și drumurilor.
- **Efectuarea alegerilor sigure** pentru siguranța personală și a altor persoane.

De ce avem nevoie de educație rutieră?

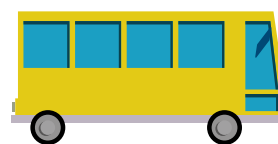
Anual, pe străzile din toată lumea, decedează peste 1,2 milioane de persoane, iar alte zeci de milioane suferă traumatisme și se aleg cu sechele pe viață. În medie, peste 500 de copii și tineri de până la 18 ani decedează zilnic pe aceleași străzi ale globului pământesc. Accidentele rutiere sunt principalul ucigaș al tinerilor din orice regiune a planetei noastre și Republica Moldova nu este o excepție.

Din aceste motive, educația rutieră este foarte importantă pentru siguranța în trafic a copiilor și tinerilor. Niciodată nu este prea devreme să formăm abilități în domeniul siguranței rutiere! Mai cu seamă, copiii sunt grupul deosebit de expus riscului de accidente rutiere pentru că:

- Sunt mai puțin capabili să recunoască pericolele străzii, precum și să ia decizii corecte privind comportamentul lor în stradă;
- Sunt mici de statură, astfel sunt puțin vizibili și greu observați de către conducătorii auto;
- Sunt firavi, motiv pentru care e mai mare probabilitatea să fie răniți în cazul unui accident rutier.

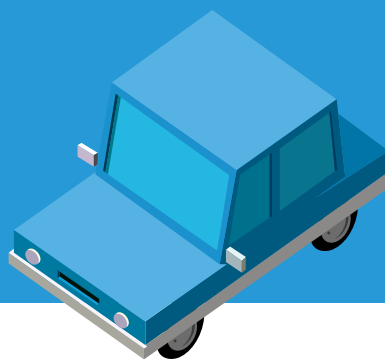
Pedagogii și părinții pot proteja copiii, învățându-i să respecte regulile de circulație și să urmeze comportamente sigure în stradă. Informarea tinerilor despre riscurile rutiere și despre cum pot fi acestea evitate este importantă pentru dezvoltarea lor ca membri ai societății.

Îmbucurător este faptul că educația rutieră este un subiect interesant pentru copii și tineri, ușor de digerat și înțeles. Chiar și cel mai mic copil va ști ceva despre siguranța rutieră, deoarece toată lumea se deplasează pe străzi și educația rutieră îi privește pe toți.

1

PACHETUL EDUCAȚIONAL PENTRU SIGURANȚA RUTIERĂ

12-14

Pachetul educațional pentru siguranța rutieră (continuare)

Prezentarea materialului didactic

Acest pachet conține activități stimulative pentru angajarea atenției copiilor și tinerilor într-o asimilare fără efort a mesajelor și comportamentelor de siguranță rutieră.

Pachetul este divizat în trei secțiuni:

Copiii cu vârsta de până la 6 ani;

Copiii cu vârsta cuprinsă între 6 și 11 ani;

Adolescenți cu vârsta cuprinsă între 12 și 14 ani.

Subiectele din fiecare secțiune variază în funcție de grupul de vârstă vizat, dar toate se referă la principiile noastre cheie.

Cum utilizăm pachetul educațional?

Fiecare secțiune a pachetului oferă exerciții corespunzătoare vârstei și conține note introductive și sfaturi pentru profesori și părinți.

Aceste resurse vă oferă toate informațiile de care aveți nevoie pentru a desfășura lecții de educație rutieră cu tinerii.

Resursele constau dintr-o combinație de ACTIVITĂȚI CONDUSE DE PROFESOR (planuri de lecții și exerciții pentru lucru în echipă), precum și ACTIVITĂȚI INDIVIDUALE care pot fi multiplicat și distribuite copiilor.

Activitățile formează un curriculum pentru siguranța rutieră, care poate fi inclus în cadrul lecțiilor din programul școlar sau în activități extracurriculare. Vă sugerăm să desfășurați activități pe parcursul a câtorva săptămâni, astfel încât elevii să memorizeze mesajele. Scopul principal este să consolidați mesajele de siguranță rutieră ori de câte ori este posibil.

Mai mult, activitățile ce urmează pot fi utilizate și individual, nu doar la pachet, pentru a aborda un subiect specific de siguranță rutieră. Fiecare activitate îmbunătățește conștientizarea riscurilor rutiere și regulilor de siguranță.

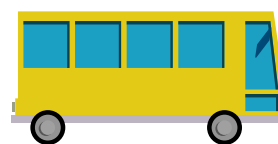
Când utilizați acest pachet educațional, vă rugăm să rețineți următoarele:

Mesaje cheie

Notițele pedagogilor din fiecare secțiune indică mesajele cheie pentru grupul de vârstă corespunzător. Fiecare exercițiu, de asemenea, include un mesaj cheie, precum și metodele de însușire a acestuia. Încercați să consolidați aceste mesaje cheie ori de câte ori aveți posibilitatea.

Învățare activă

Copiii și tinerii învață cel mai bine atunci când sunt implicați activ. Încercați să organizați lecțiile Dvs. într-un mod interactiv și practic.

2

PACHETUL EDUCAȚIONAL PENTRU SIGURANȚA RUTIERĂ

12-14

Pachetul educațional pentru siguranța rutieră (continuare)

Experiențe din viața reală

Este esențial ca tinerii și copiii să învețe despre străzi, trafic și comportamente sigure în mod practic. Încercați să includeți în orele Dvs. privind siguranța rutieră activități practice în aer liber.

Înțelegerea terminologiei

Studierea și explicarea vocabularului specific domeniului va ajuta copiii să înțeleagă sfera educației rutiere. De aceea, asigurați-vă că tinerii cu care lucrați înțeleg termenii pe care îi folosiți! Acest lucru este deosebit de important pentru copiii mici, dar rămâne relevant pentru toate grupele de vârstă.

Diversitate

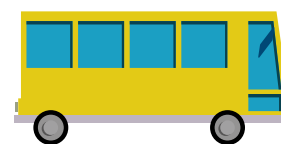
Pachetul de față se concentrează asupra mesajelor și comportamentelor de siguranță rutieră aplicabile în mod universal. Cu toate acestea, copiii din grupul Dvs. pot avea diferite experiențe în trafic și, astfel, ar fi bine să adaptați unele activități. De exemplu, unii copii vin din familii care nu au mașină sau ar putea să locuiască pe o stradă fără trotuar. În afară de aceasta, copiii din localitățile urbane și rurale se vor confrunta cu riscuri diferite în stradă, și, astfel, lecțiile de siguranță rutieră vor avea accente diferite sau chiar mesaje diferite.

Subiect sensibil

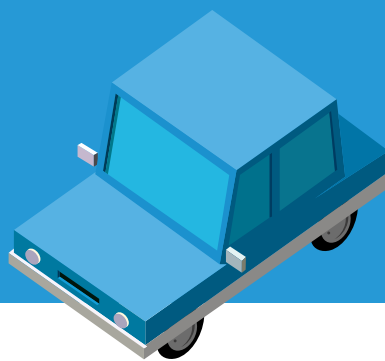
E posibil ca unii copii din grupul cu care veți lucra să fi fost victime ale unor accidente rutiere ori cineva din familia sau anturajul lor a avut de suferit în urma unui accident rutier grav sau chiar fatal. Vă sugerăm să verificați dacă există astfel de copii în grup și în cadrul lecțiilor să manifestați o sensibilitate deosebită. Mai mult, ar putea fi oportun ca părintele sau îngrijitorul copilului să fie avertizat în prealabil, astfel încât să poată pregăti copilul pentru activitățile propuse.

Implicarea părinților/îngrijitorilor

În afară de organizarea activităților pentru copii de către pedagogi, este binevenit ca în educația lor rutieră să fie implicați și părinții. Copiii imită comportamentul părinților lor! De aceea, acest pachet conține și o scrisoare pe care o puteți transmite părinților prin care să-i informați despre ce au învățat copiii și cum pot consolida aceste mesaje acasă.

3

Adolescenți de 12 - 14 ani – Introducere

Această secțiune a pachetului cuprinde următoarele mesaje cheie:

Fii ochi și urechi! Pericolele în stradă pot apărea de oriunde!

Strada nu e loc de joacă! Viața are prioritate!

Tu poți preveni accidentele rutiere!

Fii tu exemplu pentru semenii tăi!

Eu întotdeauna port centura de siguranță!

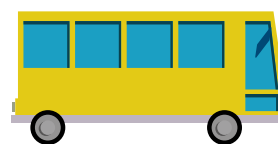
Această secțiune prezintă mesajele de bază pentru siguranța rutieră a tinerilor cu vârsta cuprinsă între 12 și 14 ani. Provocarea principală în abordarea acestui grup de vârstă constă în faptul că adolescenții deja cunosc regulile de circulație, cel puțin superficial, și consideră că siguranța rutieră este necesară doar copiilor mici. În același timp, este vital să lucrăm cu acest grup, deoarece adolescenții și tinerii constituie principala categorie de victime ale accidentelor rutiere. Astfel, traumatismele obținute în urma accidentelor rutiere sunt principala cauză de deces a persoanelor cu vârsta cuprinsă între 10 și 24 de ani.

Acest lucru se explică prin faptul că adolescenții sunt mult mai independenți decât copiii mici și se expun cu mult mai mult riscurilor rutiere. De asemenea, ei vor să se afirme, deseori, recurgând la comportamente riscante. La fel, sunt mai puțin competenți decât adulții la estimarea gradului de pericol și sunt ușor influențați de gașcă, de semenii lor, precum și vor să-și testeze capacitățile.

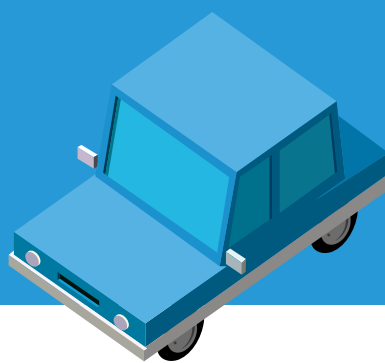
Adolescenții trebuie abordați ca și adulții, explicându-le cu exemple concrete cum accidentele rutiere sting viața a mii de tineri, alte zeci de mii se aleg cu sechele pe viață, mulți sunt incapabili să-și poarte de grijă, sunt țintiți în scaunul cu roțile și nu mai pot să-și trăiască viața ca odinioară.

De asemenea, tinerilor ca și adulților nu le mai ținem lecții, ci îi încurajăm să ajungă ei înșiși la concluziile dorite prin:

- acceptăm că tinerii deja cunosc regulile de circulație și ne axăm pe importanța respectării lor;
- încurajăm discuțiile și participarea activă;
- facem referire la experiențele de viață a adolescenților;
- implicăm tinerii în sarcini practice;
- discutăm despre asumarea riscurilor sub presiunea semenilor, precum și despre alegerile corecte;
- încurajăm tinerii să se gândească la consecințele acțiunilor lor.

PACHETUL EDUCATIONAL PENTRU SIGURANȚA RUTIERĂ

12-14

Adolescenți de 12 - 14 ani – Introducere (continuare)

Conștientizarea pericolelor și înțelegerea riscurilor

Activitățile din acest pachet au scopul să focuseze atenția adolescenților asupra riscurilor rutiere. Aceste exerciții provoacă elevii să-și examineze propriul comportament și să se gândească la riscurile pe care și le asumă zilnic în stradă.

DISCUȚIE ÎN GRUP „Comportamente riscante” este o activitate care determină adolescenții să reflecteze asupra propriului comportament și să vorbească despre riscuri.

LUCRU ÎN ECHIPĂ „Cât e de riscant?” continuă subiectul exercițiului anterior și angajează tinerii în discuție, încurajându-i să analizeze gradul de risc.

LUCRU INDIVIDUAL „Planificarea itinerarului” și „Ești în siguranță?” sunt 2 fișe de lucru care ajută tinerii să transpună discuțiile despre riscurile rutiere în itinerarele pe care le fac zilnic și să aplice ceea ce au învățat în practică.

Tu poți preveni accidentele rutiere!

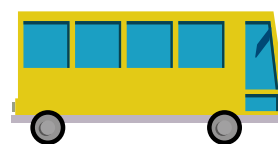
LUCRU ÎN ECHIPĂ „Campania - Tu poți preveni accidentele rutiere!” este o activitate în care elevii aplică deja cunoștințele despre comportamentele responsabile în stradă și consolidează mesajele de bază de educație rutieră într-un mod atrăgător pentru semenii lor.

LUCRU ÎN ECHIPĂ „Opinia ta contează!” – în grupuri, adolescenții sunt încurajați să gândească la importanța siguranței rutiere și să vină cu dovezi.

LUCRU INDIVIDUAL „Cauză – efect” ajută elevii să analizeze consecințele acțiunilor lor și efectele pe care le produc din diferite perspective.

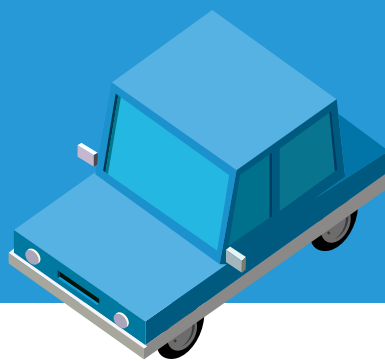
Fii tu exemplu pentru semenii tăi!

TEATRU SOCIAL „Cum fac față presiunii de grup?” – adolescenții înscenează mini-piese de teatru pentru a analiza subiectul „presiunea de grup”, precum și strategiile de abordare a acestuia.

5

PACHETUL EDUCATIONAL PENTRU SIGURANȚA RUTIERĂ

12-14

Adolescenți de 12 - 14 ani – Introducere (continuare)

Eu întotdeauna port centură de siguranță!

LUCRU INDIVIDUAL „Centura de siguranță” – sparge principalele mituri legate de centura de siguranță prin dovezi și poate fi folosită ca introducere în subiect.

Comportamentul șoferului

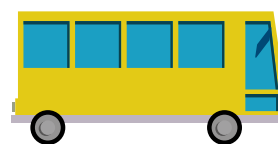
Următoarele activități sunt relevante pentru șoferii începători. Chiar dacă încă nu au voie să conducă, este important ca elevii să conștientizeze riscurile conexe până vor obține permisul de conducere.

LUCRU ÎN ECHIPĂ „Comportamentul șoferului” – adolescenții sunt stimulați să cerceteze subiectul și să pregătească prezentări succinte cu privire la centura de siguranță, viteza excesivă, șoferi distrați, etc.

OBSERVAȚIE SOCIOLOGICĂ „Șoferul responsabil” este o activitate practică în care elevii urmăresc, prin metoda observației, identifică probleme, riscurile și, ulterior, le discută în clasă.

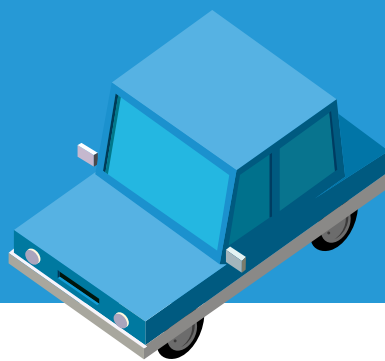
Concluzii

LUCRU ÎN ECHIPĂ „Carta angajamentelor” – permite adolescenților să tragă concluzii cu privire la cele învățate și să-și asume niște angajamente de educație rutieră în vederea urmăririi unui comportament responsabil în stradă.

6

PACHETUL EDUCATIONAL PENTRU SIGURANȚA RUTIERĂ

12-14

DISCUȚIE ÎN GRUP „Comportamente riscante”

Notă pedagogului:	Această activitate este moderată de profesor și notițele ce urmează sunt dedicate acestuia, și nu elevilor.
Timp necesar:	30 de minute.
Mesaje cheie:	Fii ochi și urechi! Pericolele în stradă pot apărea de oriunde! Strada nu e loc de joacă! Viața are prioritate! Tu poți preveni accidentele rutiere!
Obiectiv:	Adolescenții să recunoască că, deseori, comportamentele lor iresponsabile în stradă îi expun riscurilor rutiere.

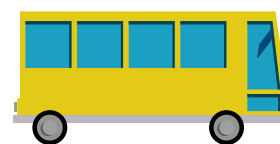
Scopul discuției este să motivăm adolescenții să examineze și să discute despre comportamentele periculoase în stradă comparativ cu acele responsabile care ne garantează siguranța.

Studiile arată că elevii au experiențe încă reduse de viață, motiv pentru care sunt mai puțin capabili să identifice pericolele în stradă și, tot din cauza vârstei, își asumă deseori riscuri nejustificate.

Adolescenții și tinerii fac parte din categoria de vârstă cu cel mai sporit risc de a deveni victime ale accidentelor rutiere. Peste 30% dintre persoanele care au decedat sau au avut de suferit în urma accidentelor rutiere au până la 25 de ani. Traumatismele cauzate de accidente rutiere sunt principala cauză de deces a tinerilor cu vârsta între 10 și 24 de ani.

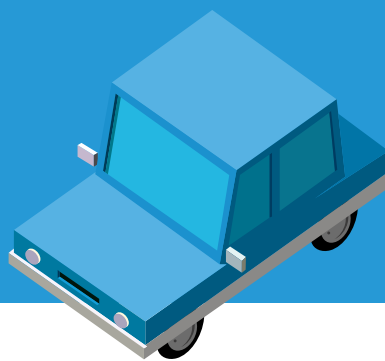
Citiți elevilor afirmațiile de mai jos și rugați-i să spună dacă regăsesc comportamentele sau caracteristicile listate fie în ei înșiși, fie în colegii și prietenii lor. Întrebați-i de ce comportamentele listate sunt periculoase și cum pot fi ele modificate pentru a înlătura sau minimaliza riscurile?

- Demonstrează comportament iresponsabil în stradă și consideră că educația rutieră este doar pentru copiii mici.
- E prea încrezut, chiar arogant în stradă și consideră că nu are de ce să fie prudent.
- Vorbește la telefon mobil sau ascultă muzică în căști în timp ce traversează strada.
- Se joacă în preajma străzilor sau chiar pe stradă.
- Nu poartă centură de siguranță când călătorește cu mașina.
- Când se plimbă pe timp întunecat, ploios sau noros nu poartă reflectorizant și are haine de culori închise, astfel devine greu de observat pentru șoferi.

7

PACHETUL
EDUCATIONAL
PENTRU
SIGURANȚA
RUTIERĂ

12-14

LUCRU ÎN ECHIPĂ „Cât e de riscant?”

Notă pedagogului:	Această activitate este moderată de profesor și notițele ce urmează sunt dedicate acestuia, și nu elevilor.
Timp necesar:	30 de minute.
Mesaje cheie:	Fii ochi și urechi! Pericolele în stradă pot apărea de oriunde! Strada nu e loc de joacă! Viața are prioritate!
Obiectiv:	Elevii să analizeze cât de riscante sunt comportamentele lor proprii prin următoarele etichete risc „acceptabil” și „inacceptabil”.

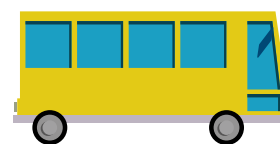
Imprimați în câteva copii următoarea pagină și decupați afirmațiile.

Grupați elevii în echipe mici și distribuiți fiecărui grup câte un set de afirmații. Încurajați fiecare grup să discute pe interior în baza afirmațiilor și să formuleze scenarii posibile legate de riscuri rutiere.

După ce fiecare grup s-a isprăvit cu sarcina, spuneți elevilor să divizeze afirmațiile în trei categorii și reveniți la discuții în grupul mare. Cele trei categorii sunt:

- Risc scăzut = Aș face acest lucru.
- Ar putea fi riscant = Nu este o idee bună.
- E foarte riscant = Nu o fac niciodată.

Întrebați elevii ce categorie au atribuit fiecărei afirmații și de ce? Comparați răspunsurile multiple pentru aceeași afirmație și ajutați adolescenții să ajungă la un acord. Dacă ei insistă pe variante diferite, cereți-le să argumenteze.

8

PACHETUL
EDUCATIONAL
PENTRU
SIGURANȚA
RUTIERĂ

12-14

LUCRU ÎN ECHIPĂ „Cât e de riscant?” (continuare)

Stai cu nasul în telefon în timp ce mergi pe trotuar.

leși grăbit din casă ca să nu întârzii la școală.

leși pe înserat afară fără de reflectorizante și purtând haine întunecate.

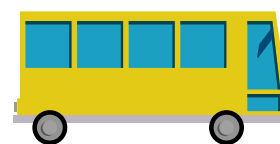
Alegi și te îmbrâncești cu prietenii în stație.

Joci fotbal în parc.

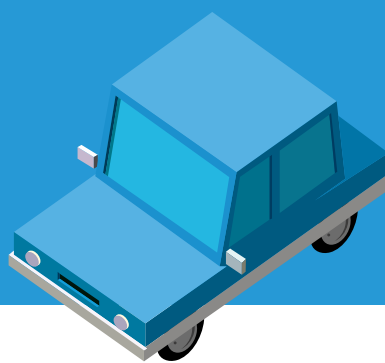
Asculți muzică în căști în timp ce traversezi drumul.

Încurajezi un șofer să depășească limita de viteză.

Nu-ți cuplezi centura de siguranță când mergi în mașină.

9

LUCRU INDIVIDUAL „Planificarea itinerarului”¹

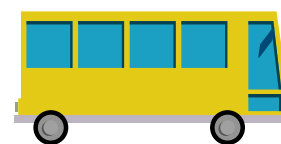
Anual vei merge de acasă la școală și de la școală spre casă de peste 400 de ori. Acest exercițiu te va motiva să analizezi la rece itinerarul pe care îl faci între casă și școală și să îl regândești pentru a-l face cât mai sigur. Găsește o hartă care reprezintă traseul tău între casă și școală ori desenează itinerarul pe care îl faci zilnic. Analizează itinerarul tău obișnuit conform tabelului ce urmează și estimează posibilele riscuri și modalitățile de evitare a acestora.

- Listați posibilele pericole pe itinerarul dintre casă și școală și invers. (Ce îți poate dăuna?)
- Evalueați riscul pentru fiecare pericol listat printr-un calificativ: ridicat, mediu sau scăzut. (Cât de probabil este să se întâmple?)
- Gândiți-vă cum puteți elimina sau reduce riscul pentru a fi în siguranță.

Completați un tabel similar cu cel de mai jos, dar corespunzător itinerarului vostru.

Etapele călătoriei	Pericole	Grad de risc	Cum pot fi în siguranță?
Merg pe marginea străzii fără trotuar până ajung la o stradă circulată intens.	Pot fi tamponat de un vehicul care se deplasează pe carosabil.	Mediu / ridicat	Merg pe acostament (marginea străzii) în direcția opusă traficului. Port reflectorizant sau haine aprinse.
Merg pe trotuarul străzii intens circulat până la stație.	Pot fi lovit de un automobil care iese dintr-o curte.	Mediu / scăzut	Sunt ochi și urechi! Nu mă las distras de telefon ori prieten. Evit să ascult muzică în căști.
Urc în microbuz.	Risc să cad în microbuz dacă acesta frânează brusc.	Scăzut	Mă așez pe un scaun. Dacă stau în picioare, mă țin de o bară.
Cobor din autobuz și traversez strada spre școală.	Risc să fiu lovit de o mașină.	Mediu	Cobor în stație. Trec strada la semafor/zebră după ce mașinile s-au oprit. Sunt ochi și urechi în timpul traversării!

¹ Această activitate a fost adaptată dintr-o resursă publicată inițial de Campania „THINK!” a Departamentului Marii Britanii pentru Transport și suntem recunoscători pentru permisiunea acestuia de a o reproduce. <http://think.direct.gov.uk>

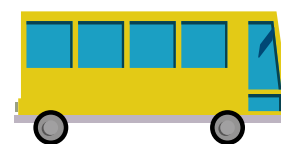
LUCRU INDIVIDUAL „Planificarea itinerarului” (continuare)

Analizați itinerarul pe care îl faceți de acasă la școală și invers conform acestui tabel.

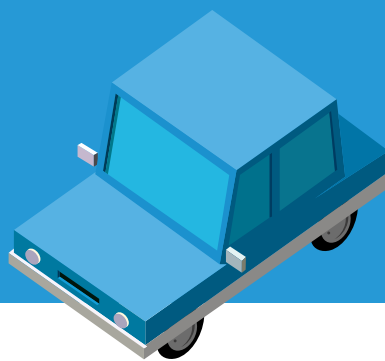
Etapele călătoriei	Pericolele	Grad de risc	Cum pot fi în siguranță?

Găsiți soluții pentru situații neprevăzute precum:

- ești în întârziere și mergi grăbit pe traseul obișnuit;
- ai întârziat la microbuz și nu ai cu ce ajunge acasă;
- prietenii tăi se joacă pe strada de lângă școală.

PACHETUL EDUCATIONAL PENTRU SIGURANȚA RUTIERĂ

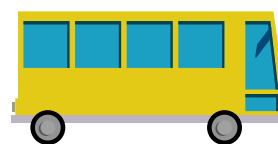
12-14

LUCRU INDIVIDUAL „Ești în siguranță?”

Acest exercițiu te ajută să-ți evaluezi comportamentul și siguranța personală în stradă. Citiți afirmațiile și marcați sincer cât de des faceți oricare dintre următoarele acțiuni:

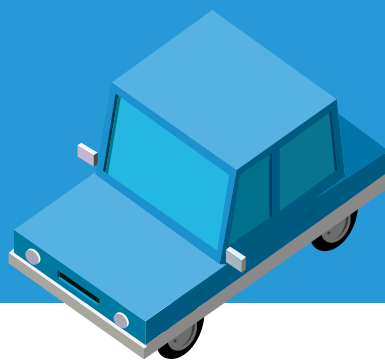
	Rar	Cu regularitate	Permanent
Îmi rezerv timp suficient pentru a ajunge la destinație.			
Ies afară pe înserat într-o haină aprinsă sau cu reflectorizant.			
Ascult muzică în căști atunci când traversez strada.			
Sunt cu nasul în telefon când merg pe trotuar ori acostament.			
Traversez strada printre automobilele parcate.			
Traversez strada pe unde îmi vine indiferent de trafic.			
Traversez strada în fugă.			
Port centură de siguranță atunci când călătoresc cu mașina.			

După ce ați completat tabelul, comparați răspunsurile voastre cu cele ale colegilor. Reflectați asupra metodelor de evitare a pericolelor din trafic pentru a vă spori siguranța.

12

PACHETUL EDUCATIONAL PENTRU SIGURANȚA RUTIERĂ

12-14

CAMPANIA „Tu poți preveni accidentele rutiere”

Notă pedagogului:	Această activitate este moderată de profesor și notițele ce urmează sunt dedicate acestuia, și nu elevilor.
Timp necesar:	Cel puțin 4 ore, mai mult în cazul proiectelor ambițioase.
Mesaje cheie:	Oprește-te, privește, ascultă, apoi traversează strada! Copiii pot traversa strada doar de mână cu un adult! Fii vizibil, poartă reflectorizant sau haine de culori aprinse! Eu întotdeauna port centura de siguranță!
Obiectiv:	Elevii să concentreze mesajele principale de educație rutieră într-un proiect ce poate fi aplicat în școală ori localitate.

Încurajați adolescenții să elaboreze un concept de campanie de educație rutieră pentru colegii lor mai mici. Ajuțați-i să identifice o problemă de siguranță rutieră pentru copiii din școală ori din localitate, să elaboreze un plan de acțiuni, precum și să producă materiale de campanie care să conțină mesaje de educație rutieră.

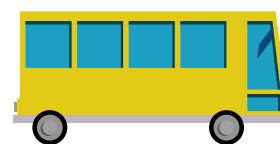
Împreună cu tinerii analizați problemele de siguranță rutieră cu care se confruntă elevii școlii ori copiii localității. Alegeți o problemă actuală pe care o puteți rezolva sau influența. Gândiți împreună cu elevii mesajul de educație rutieră care va sprijini soluționarea problemei. Ați putea alege unul dintre următoarele mesaje:

- Oprește-te, privește, ascultă, apoi traversează strada!
- Nu te aventura prin preajma drumurilor fără un adult!
- Fii vizibil, poartă reflectorizant sau haine de culori aprinse!
- Eu întotdeauna port centura de siguranță!

Gândiți împreună cu elevii câteva acțiuni de informare, educare, conștientizare pe care le pot realiza ei înșiși. În grupuri mici, oferiți timp elevilor să dezvolte și elaboreze materiale de campanie cu mesajele alese pentru a fi distribuite în timpul acțiunilor de informare. Elevii ar putea produce:

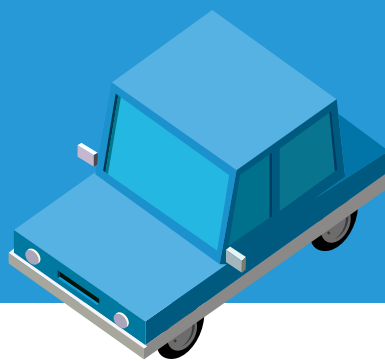
- Postere, pliante;
- Jocuri de rol, competiții și povestiri motivante cu morală de educație rutieră;
- Filmulețe, fotografiile, pe care să le expună în școală/mediul virtual;
- Campanii în rețele de socializare sau la postul de radio/TV a școlii ori localității.

Amintiți elevilor să sensibilizeze grupul lor țintă prin mesajele și acțiunile lor. Oferiți-le timp suficient pentru elaborarea materialelor și cât mai multe resurse posibile. Antrenați în activitate, dacă este nevoie, poliția locală sau ONG-uri interesate.

13

PACHETUL EDUCATIONAL PENTRU SIGURANȚA RUTIERĂ

12-14

LUCRU ÎN ECHIPĂ „Opinia ta contează!”

Norii de mai jos prezintă afirmații ale tinerilor despre educația rutieră și atitudinea acestora cu privire la domeniu. Discuțați în grupuri mici opiniile listate. Au dreptate tinerii? Sunteți de acord sau nu? De ce?

Adulții din viața mea îmi cer să traversez doar la zebra sau semafor, deoarece străzile sunt periculoase. Ei însă traversează pe oriunde le trăsnește! De ce să respect eu regulile de circulație, dacă adulților nu le pasă?!

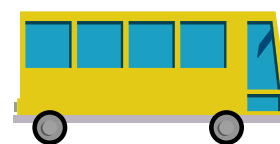
Prietenii mei și-au făcut de cap, ieșind pe neașteptate în fața mașinilor care circulau pe stradă. Îmi era frică, însă am intrat și eu în joc ca să nu fiu marginalizat. Am făcut-o o singură dată!

În clasele primare, am învățat regulile de circulație. Acum sunt în școala mare și educația rutieră nu mai e importantă pentru mine. Doar nu sunt copil! Nici eu, nici prietenii mei nu am avut de suferit în urma accidentelor rutiere, respectiv nu mi se va întâmpla nimic.

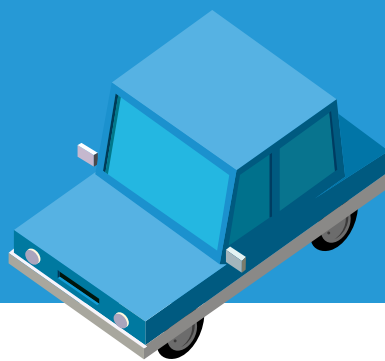
În localitatea mea este imposibil să fii în siguranță!

Eu cunosc regulile de circulație, dar nu am timp de ele în situații de urgență. Spre exemplu, când presupun că voi întârzia la școală, mă gândesc doar cum să ajung la timp. Într-o zi am alergat pe zebra și era cât pe ce să fiu lovit de o mașină. M-am născut în cămașă!

Nu am nici un interes pentru educația rutieră. În fiecare zi la TV se anunță că cineva a fost jefuit în plină stradă, altul a rămas fără telefon în microbuz, prețurile cresc la toate produsele... Aceste lucruri mă sperie.

14

LUCRU INDIVIDUAL „Cauză – efect”³

Textul ce urmează descrie un accident rutier cu implicarea unui băiat de treisprezece ani pe nume Cristian. Citiți textul și analizați-l din perspectiva fiecărei persoane implicate.

Accidentul lui Cristi

Era o dimineață de luni și un băiat de 13 ani pe nume Cristi mergea cu pas grăbit spre școală. Colegul și prietenul lui cel mai bun, Dănuț, l-a sunat dis-de-dimineața și l-a chemat mai devreme la școală ca să joace fotbal înainte de ore.

Cristi era în apropierea stației când a observat microbuzul. Ca să nu-l piardă, a luat-o la fuga și a traversat strada alergând și fără să se asigure că nu sunt mașini. Pe la mijlocul străzii a auzit un zgomot oribil. O mașină se apropia cu viteză de el. Cristi a fost lovit și aruncat pe carosabil. Într-un sfârșit, mașina s-a oprit și șoferul îngrozit a ieșit să-l ajute pe Cristi. Era o mamă tânără cu un copil mic așezat pe bancheta din spate într-un scaun auto. După un timp, o ambulanță a sosit și l-a transportat pe Cristi la spital. El avea fractură de picior și comotie cerebrală.

Accidentul putea fi evitat dacă băiatul s-ar fi uitat la trafic, asigurându-se că șoferii îi cedează trecerea. El însă a fost prea grăbit ca să se uite în stânga și în dreapta lui după mașini.

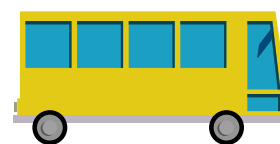
După accident, Cristi a petrecut câteva luni în spital sub observația medicilor. Când s-a întors acasă după externare, a mai petrecut o groază de timp recuperând temele omise la școală. Din aceste motive, el a ratat călătoria școlară de la sfârșitul semestrului și nu a putut să joace fotbal cu prietenii încă mult timp.

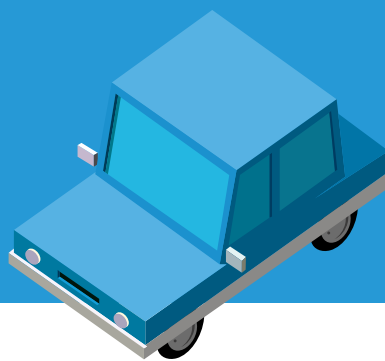
Citiți comentariile participanților la accident și rudelor acestora. Puneți-vă în pielea acestora și gândiți-vă la emoțiile trăite de fiecare, precum și la consecințele ce au urmat. Cum le-a afectat viața accidentul?

Cristi

„Dimineață a sunat Dănuț să-mi spună că e deja la școală și ar vrea să jucăm fotbal până încep orele. Am ieșit repede din casă și am văzut că microbuzul a ajuns în stație. Am luat-o la fugă pe de-a dreptul pe stradă ca să nu pierd microbuzul. Nu am mai mers până la trecerea de pietoni. Am auzit un zgomot puternic, am întors capul și am văzut cum o mașină venea spre mine. Mai departe nu știu ce s-a întâmplat. M-am trezit la spital cu mama plângând lângă patul meu. În spital, am petrecut câteva luni imobilizat la pat.”

³ Această activitate a fost adaptată dintr-o resursă publicată inițial de Campania „THINK!” a Departamentului Marii Britanii pentru Transport și suntem recunoscători pentru permisiunea acestuia de a o reproduce. <http://think.direct.gov.uk>

LUCRU INDIVIDUAL „Cauză – efect (continuare)

Care sunt urmările accidentului pentru Cristi? Analizați-le din următoarele perspective:

- traumatismele suferite;
- activitățile pe care nu le mai poate face cu prietenii, fiind imobilizat la pat, apoi în convalescență;
- absențele multiple de la școală;
- curajul lui Cristi de a traversa străzile după accident;
- cum accidentul ar putea schimba comportamentul lui Cristi;
- relația lui Cristi cu prietenii lui.

Dănuț

„Am venit dis-de-dimineață la școală ca să joc fotbal. Cristi, prietenul și colegul meu, mi-a promis anterior că va îmi va fi coechipier așa că l-am sunat să-i aduc aminte. Habar nu aveam că, în grabă, el nu va fi atent la trafic și se va expune riscului unui accident. Eu țin foarte mult la Cristi și sunt nespus de fericit că el a scăpat cu viață!”

Cum l-a afectat accidentul pe Dănuț? Ar fi posibil ca:

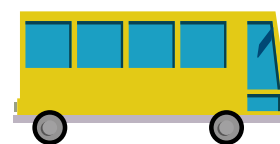
- Dănuț să se simtă vinovat de cele întâmplate, pentru că l-a îndemnat pe Cristi să se grăbească?
- Relația de prietenie dintre Cristi și Dănuț să sufere?
- Ce părere și-ar crea prietenii lui Cristi despre Dănuț?
- Cum își va schimba comportamentul Dănuț?

Mama lui Cristi

„Cristi a fost lovit de o mașină în timp ce alerga la microbuz, căci se grăbea la școală. De fiecare dată când iese din casă eu îl atenționez să fie atent la trafic. Avem mare noroc că mașina care l-a accidentat mergea încet, altfel urmările puteau fi cu mult mai grave. El s-a ales cu un picior rupt și cu o comoție la cap. Câteva luni la rând s-a recuperat și nu a putut merge la școală.”

Care a fost impactul accidentului asupra mamei lui Cristi? Luați în considerare următoarele posibilități.

- Ea îl acuză pe Cristi pentru accident și traumatisme.
- Ce îi va permite și ce nu-i va permite lui Cristi să facă în viitor?
- Cum se va comporta cu Cristi când acesta va ieși de unul singur din casă?
- Cum s-a simțit când a fost anunțată de poliție că fiul ei a suferit un accident rutier și cum a reacționat când l-a văzut pe Cristi în spital?

PACHETUL EDUCATIONAL PENTRU SIGURANȚA RUTIERĂ

12-14

Șoferița

„A fost o experiență oribilă! Băiatul a apărut pe neașteptate în fața mea! Nu am avut timp suficient să opresc și l-am lovit! Eu cântam bebelușului meu care era pe bancheta din spate, astfel admit că poate eram un pic distrasă, dar nu cred că acesta a fost motivul accidentului. Niciodată, însă, nu poți fi sută la sută sigură. Retrăiesc acele clipe de fiecare dată când închid ochii! Mă bucur că mergeam cu până la 30 de km pe oră. E o stație și o trecere pentru pietoni în zonă, de aceea merg destul de încet pe acolo. Când mă gândesc că puteam să spulber viața unui copil, mă apucă groaza! Nu știu dacă voi putea sofa în curând.”

Cum a afectat accidentul șoferița? Analizați dacă:

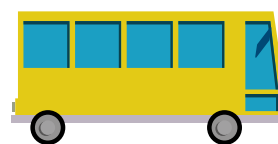
- Se simte sau nu parțial vinovată pentru accident?
- A avut de suferit încrederea ei în dexteritatea ei de șofer?
- Care ar fi costul pentru repararea mașinii?
- Care va fi părerea prietenilor și familiei ei privind abilitățile ei de șofer?

Inspectorul de poliție

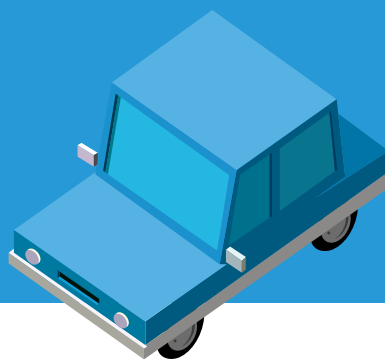
„Văd astfel de cazuri în fiecare zi. Adolescenți și tineri care își riscă viața, expunându-se pericolelor străzii fie ca pietoni, fie ca cicliști, fie ca șoferi. Băiatul s-a născut în cămașă! Dacă șoferul conducea cu o viteză puțin mai mare, chiar și în limita regulamentară, probabil ar fi decedat pe loc.”

Care a fost impactul accidentului asupra ofițerului de poliție? Analizați din următoarele perspective:

- Ce părere are despre responsabilitatea în trafic a tinerilor pietoni?
- Cum se simte când este chemat la locul unui accident rutier cu victime umane?
- Cum s-a simțit când a fost nevoit să o anunțe pe mama lui Cristi despre accident?
- Cum ar putea influența accidentul dat relația polițistului cu propriii săi copii?

17

TEATRU SOCIAL „ Cum fac față presiunii de grup?”⁴

Notă pedagogului:	Această activitate este moderată de profesor și notițele ce urmează sunt dedicate acestuia, și nu elevilor.
Timp necesar:	Aproximativ 2 ore – în funcție de numărul de grupuri.
Mesaje cheie:	Nu ceda presiunii colegilor! Fii tu exemplu pentru semenii tăi!
Obiectiv:	Folosirea instrumentului – teatrul social – pentru a oferi adolescenților diverse strategii ca să facă față tachinatului și presiunii din partea semenilor lor.

Exercițiul constă în înscenarea unei întâmplări cu referire la subiectul abordat – presiunea din partea semenilor în ceea ce privește siguranța rutieră a adolescenților. Înscenarea nu trebuie să depășească 3-5 minute, iar grupurile de tineri care lucrează la o mini-piesă de teatru să fie de 5-6 elevi.

Explicați-le tinerilor ce înseamnă presiune de grup și ajutați-i să-și alcătuiască scenariile cu exemple concrete de comportamente riscante în stradă și adolescenți forțați să le urmeze de alți colegi de ai lor.

Fiecare întâmplare ar trebui să conțină:

- un mesaj cheie de educație rutieră;
- strategii de gestionare a presiunii din partea semenilor și de evitare a implicării în comportamente periculoase în stradă;
- consecințele presiunii semenilor.

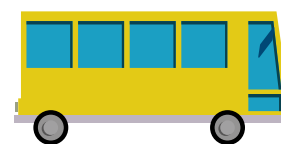
Oferiți elevilor 15-20 de minute pentru a schița și regiza scenariul. Între timp, verificați dacă fiecare grup de elevi urmează condițiile anunțate pentru îndeplinirea sarcinii.

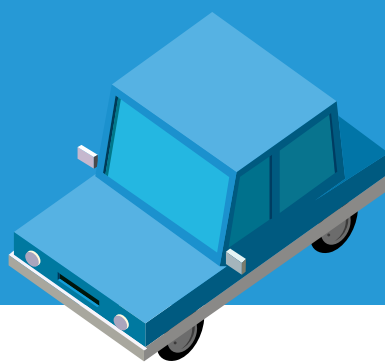
După ce toate grupurile au încheiat repetițiile în echipa de până în 6 persoane, invitați fiecare echipă să prezinte, pe rând, mini-piesa de teatru în fața grupului mare.

După ce ați vizionat toate piesele de teatru, discutați aspectele abordate de către elevi pentru a înrădăcina mesajul. Puteți să vă conduceți de următoarele întrebări:

- Care comportament riscant a provocat problema?
- Ce tip de presiune a semenilor a fost abordată?
- Au fost afectate relațiile în grup? Prietenia dintre colegi?
- Presiunea a dus la prejudicii materiale ori au avut de suferit anumite persoane? Cum au afectat prejudiciile fiecare dintre personaje?
- Personajele ar fi putut să demonstreze comportamente alternative care ar fi culminat într-un final pozitiv?

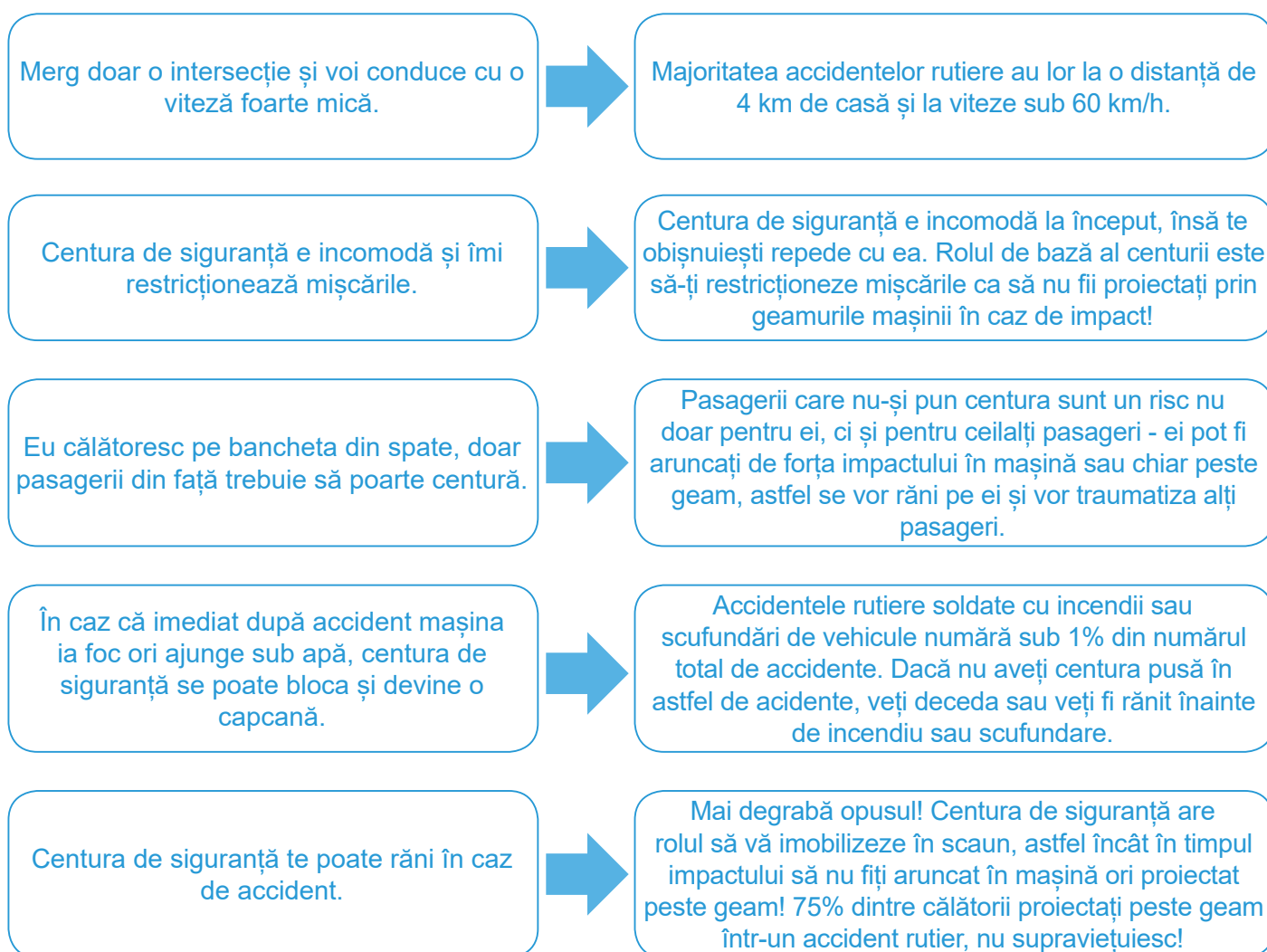
⁴ Această resursă a fost publicată inițial de Serviciul de pompieri din West Yorkshire, Marea Britanie, și suntem recunoscători instituției pentru permisiunea de a o reproduce. www.westyorksfire.gov.uk.uk

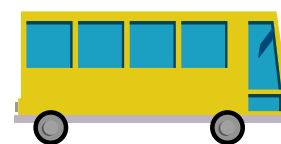

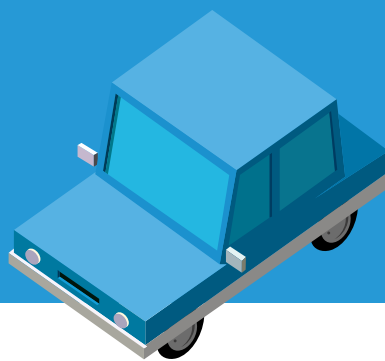
LUCRU INDIVIDUAL „Centura de siguranță”⁵

Centurile de siguranță salvează viața! Simpla acțiune de cuplare a centurii de siguranță a salvat mai multe vieți decât orice altă intervenție de siguranță rutieră din istoria automobilelor. Încă mai căutați argumente ca să vă eschivați de la purtatul centurii?! Iată câteva argumente aduse de cei care nu vor să poarte centură, precum și motivele pentru care aceste argumente nu sunt corecte.

⁵ Această resursă a fost publicată inițial de organizația YOURS/Tinerii pentru siguranța rutieră și suntem recunoscători acesteia pentru permisiunea de a o reproduce. www.youthforroadsafety.org.

LUCRU ÎN ECHIPĂ „Comportamentul șoferului”

Notă pedagogului:	Această activitate este moderată de profesor și notițele ce urmează sunt dedicate acestuia, și nu elevilor. Pentru desfășurarea exercițiului este nevoie de acces la Internet.
Timp necesar:	Maxim 1 oră.
Mesaje cheie:	Eu întotdeauna port centura de siguranță! La volan ești ochi și urechi! Alcoolul și volanul – cocktail mortal! Viteza ucide!
Obiectiv:	Elevii vor investiga problemele șoferilor începători și vor dezvolta atitudini sănătoase și responsabile până la obținerea permisului de conducere după 18 ani.

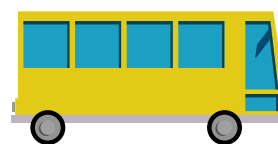
Grupați elevii în echipe și încurajați-i să investigheze un subiect ce ține de comportamentul șoferilor. Pentru desfășurarea exercițiului veți avea nevoie de acces la Internet ori rugați elevii să vină la oră cu tema investigată deja. Solicitați fiecărui grup să pregătească o prezentare de 2-5 minute dedicată subiectului lor. În mod ideal, grupați clasa în 4 echipe care să abordeze următoarele 4 subiecte-problemă:

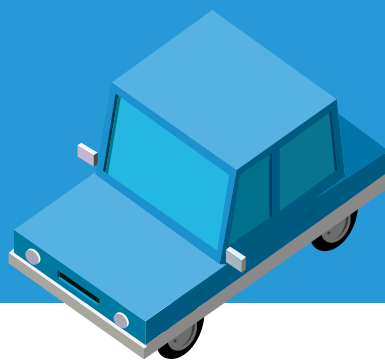
- Șoferi care nu au voie să conducă, deoarece sunt băuți, drogați sau obosiți;
- Centura de siguranță;
- Viteză excesivă;
- Șoferi distrați (conduc mâncând sau vorbind la telefon).

Pentru fiecare subiect ar fi bine să analizați factorii ce urmează:

- Avem o lege în țară la acest subiect-problemă?
- Care este incidența accidentelor rutiere cauzate de problema analizată?
- Există campanii de educație rutieră în țară la această temă? Dar în lume?
- Cum ar putea tinerii soluționa problema?
- Cum am putea îmbunătăți comportamentul șoferilor privind problema abordată?

După ce grupurile au încheiat investigația, invitați fiecare echipă să prezinte lucrarea celorlalți colegi.

OBSERVAȚIE SOCIOLOGICĂ „Șoferul responsabil”

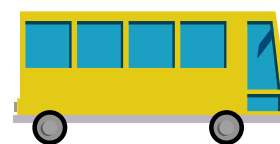
Notă pedagogului:	Această activitate este moderată de profesor și notițele ce urmează sunt dedicate acestuia, și nu elevilor.
Timp necesar:	Cel puțin 2 ore.
Mesaje cheie:	Eu întotdeauna port centura de siguranță! La volan ești ochi și urechi! Viteza ucide!
Obiectiv:	Elevii vor urmări, dintr-un loc sigur, comportamentul șoferilor la o intersecție din preajma școlii și vor analiza comportamentele responsabile și iresponsabile ale șoferilor.

Acest exercițiu este important, deoarece comportamentele corecte sunt învățate înainte de a obține permisul de conducere.

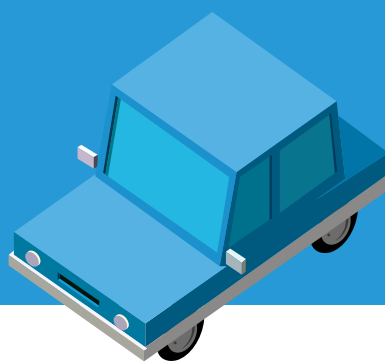
Înainte de observație

Discutați în clasă despre comportamentele responsabile și iresponsabile ale șoferilor și pasagerilor. Apoi, elaborați un protocol de observație (fișă de evidență) sub forma unui tabel în care listați comportamentele posibile pe categorii de persoane cu spații pentru indicarea numărului de contravenienți și persoane responsabile, precum și pentru notițe. Sugerați tinerilor să atragă atenția la următoarele comportamente periculoase:

- șoferul nu poartă centură de siguranță;
- pasagerul nu poartă centură de siguranță;
- șoferul vorbește la telefon, se uită în telefon;
- șoferul are viteză mai mare decât limita (mai mare de 50 km/h);
- șoferul nu oprește la intersecție,
- șoferul nu semnalizează schimbarea benzii, intenția de a opri mașina, etc.;
- șoferul nu cedează trecerea pietonilor;
- se deplasează pe benzile greșite sau cu viteză maximă;
- altele la propunerea elevilor.

PACHETUL EDUCATIONAL PENTRU SIGURANȚA RUTIERĂ

12-14

OBSERVAȚIE SOCIOLOGICĂ „Șoferul responsabil”

Observația propriu-zisă

Mergeți împreună cu elevii, organizați în grupuri mici, la o intersecție din preajma școlii și observați timp de 20-30 de minute comportamentul șoferilor și pasagerilor. Alegeți un loc pe trotuar de unde adolescenții pot urmări în siguranță traficul rutier.

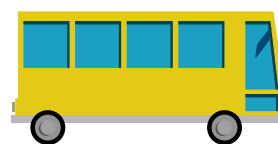
Judicios ar fi dacă fiecare echipă de elevi ar urmări până în 2 comportamente ale șoferilor/pasagerilor, altfel se vor pierde în detalii. Echipele vor înregistra datele observației în tabelul pregătit în clasă.

După observație

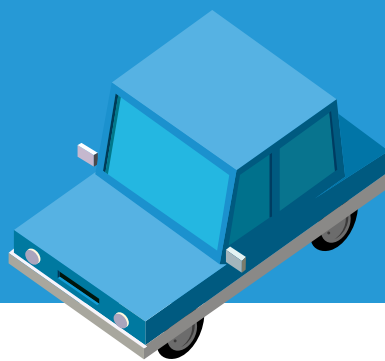
Reveniți în clasă cu toate echipele și încurajați elevii să analizeze, tot în grupuri mici, datele colectate în timpul observației, de exemplu, ce procent de conducători purtau/nu purtau centura de siguranță și tot așa pe fiecare comportament urmărit. Apoi, solicitați-le să prezinte rezultatele observației celorlalți colegi. Dacă aveți timp și instrumentele necesare, rugați grupurile să prezinte concluziile în formă de grafice sau diagrame.

Campanie de sporire a conștientizării riscului

Puteți încununa rezultatele exercițiului prin elaborarea unei campanii dedicate șoferilor pentru sporirea conștientizării acestora cu privire la riscurile la care se expun ei înșiși și pe ceilalți participanți în traficul rutier. Pentru aceasta veți formula împreună cu elevii mesaje concrete care să apeleze la logica șoferilor sau la partea lor emotivă, precum și veți elabora un plan de acțiuni despre cum puteți distribui mesajele formulate (pe ce suport și prin ce mediu).

22

LUCRU ÎN ECHIPĂ „Carta angajamentelor”⁶

Notă pedagogului:	Această activitate este moderată de profesor și notițele ce urmează sunt dedicate acestuia, și nu elevilor.
Timp necesar:	45 de minute.
Mesaje cheie:	Vor fi stabilite de elevi.
Obiectiv:	Elevii să conștientizeze că ei sunt responsabili pentru viața și sănătatea lor, iar comportamentele responsabile le vor ajuta să fie în siguranță.

Această activitate de grup implică asumarea unui șir de angajamente personale de siguranță rutieră, pe care le organizăm într-o carte sau pe un poster. Ideea centrală este că toți elevii trebuie să participe la discuții și să-și asume comportamentele responsabile în stradă asupra cărora a decis grupul. Aceste comportamente-angajamente sunt trecute în carte și semnate de fiecare elev.

Încurajați clasa să pregătească propria listă de reguli sau de angajamente prin discuții, dezbateri în grup. Sugerați elevilor să se limiteze la 5-8 angajamente și provocați-i să gândească la cele mai importante aspecte de siguranță rutieră actuale pentru ei.

După ce tinerii au stabilit angajamentele, pregătiți împreună cu ei fișe individuale ori creați un poster de grup în care să fie listate toate angajamentele asumate și rugați elevii să semneze promisiunile făcute de ei. Un exemplu de carte a angajamentelor ar fi:

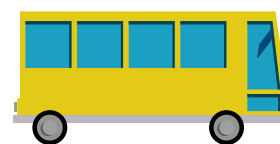
Carta angajamentelor de siguranță
rutieră a clasei a VII-a B

6

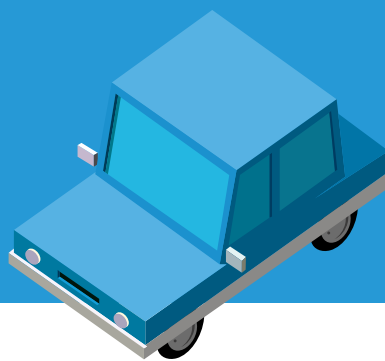
Angajamente

- Înainte de a traversa strada, mă opresc, privesc, ascult, trec doar după ce mașinile s-au oprit!
- Eu întotdeauna port centura de siguranță!
- Eu nu mă joc în stradă!
- Când traversez sunt ochi și urechi!
- Nu distrag șoferul de la condus!
- Pe înserat port reflectorizant sau haine aprinse ca să mă vadă șoferii!

⁶ Această resursă a fost publicată inițial de organizația YOURS/Tinerii pentru siguranța rutieră și suntem recunoscători acesteia pentru permisiunea de a o reproduce. www.youthforroadsafety.org.

PACHETUL
EDUCATIONAL
PENTRU
SIGURANȚA
RUTIERĂ

12-14

Stimate părinte,

Copilul Dvs. a învățat despre siguranța rutieră în cadrul unui proiect de reducere a numărului de victime ale traficului rutier.

Elevii au participat la mai multe activități, inclusiv la discuții, proiecte creative și exerciții practice.

Aceste activități i-au învățat cum să-și asigure siguranța în preajma străzilor și au contribuit la conștientizarea importanței următoarelor mesaje:

Fii ochi și urechi! Pericolele în stradă pot apărea de oriunde!

Strada nu e loc de joacă! Viața are prioritate!

Tu poți preveni accidentele rutiere!

Fii tu exemplu pentru semenii tăi!

Eu întotdeauna port centura de siguranță!

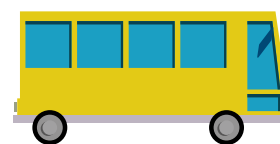
Adolescenții tind să riște mai mult decât copiii mici, supraestimându-și capacitățile ori lăsându-se influențați de semenii lor. Ca urmare, ei sunt expuși unui risc mare în traficul rutier.

Acest proiect îi încurajează pe adolescenți să conștientizeze comportamentele sigure în stradă, să evalueze și să recunoască pericolele străzii, precum și să opună rezistență presiunii negative a semenilor lor.

Ca părinte sunteți un exemplu pentru copilul Dvs. Vă rugăm să reamintiți aceste mesaje cu fiecare ocazie prin exemplele propriului comportament în traficul rutier în calitate de pieton, pasager și șofer. Astfel, copilul Dvs. va însuși și aplica în viață modelele comportamentale ale Dvs.

Vă mulțumim pentru susținerea Dvs. și fiți în siguranță!

[Introduceți numele / organizația]

24

PACHETUL
EDUCAȚIONAL
PENTRU
SIGURANȚA
RUTIERĂ

12-14

Acest pachet educațional a fost elaborat datorită sprijinului mai multor organizații.

Aducem sincere mulțumiri:

Alianța Estică pentru Transport Sigur și Durabil din Marea Britanie este recunoscătoare următoarelor organizații pentru susținerea oferită în pregătirea acestui pachet educațional.

Organizației de caritate pentru siguranța rutieră „Brake”
www.brake.org.uk și www.roadsafetyweek.org

European Bank
for Reconstruction and Development
Băncii Europene pentru Reconstrucție și Dezvoltare
www.ebrd.com

FOUNDATION

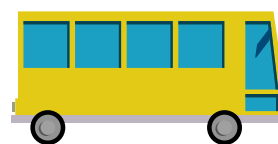
Fundația FIA
www.fiafoundation.org

Departamentului Marii Britanii pentru Transport, Campaniei „THINK!”
think.direct.gov.uk

YOURS | YOUTH
FOR
ROAD
SAFETY

Organizației „Tinerii pentru siguranța rutieră”
www.youthforroadsafety.org

25